

Ændring i økonomien siden B2020

Tabellen viser de væsentligste ændringer i økonomien i budgetforslaget for 2021, herunder ikke mindst konsekvenserne af udligningsreformen og corona-pandemien.

Ændringerne er kommet til, siden Byrådet behandlede budgettet ved vedtagelsen af B2020. Ændringerne beskrives for årene 2020-2023, men ikke 2024. Det er valgt, fordi 2023 er det sidste år, der både indgår i sidste års budget og i budgetforslaget for 2021.

Ændringer i 2020 vil som hovedregel indgå i en samlet vurdering af det forventede regnskab for 2020, som forventes indarbejdet i budgettoplægget til 1. fællesmøde på baggrund af halvårsregnskabet.

Der er fokuseret på de største ændringer af økonomien. Der ses bort fra ændringer, der er dækket af budgetgaranti, balancetilskud el.lign. Det samme gælder for ændringer, der alene indebærer tidsforskydninger i afholdelsen af udgifter, fx på anlægsområdet.

Tabel: Oversigt over ændringer i økonomien siden B2020 (Mio. kr., 2021-priser, +=merudgifter/mindreindtægter.)

	2020	2021	2022	2023
1. R2019 samt følgeindstilling	-6	-26	21	21
2. Forlig om balanceplan, socialområdet		10	10	10
3. Øget anlægsaktivitet for at afbøde corona-krisen	300			
4. Finansieringsbidrag opkræves ikke i 2021		69		
5. Valg af statsgaranti for 2020				48
6. Budgetmodeller		-110	-141	-166
7. Ikke-decentraliserede områder		14	12	27
8. Ny ferielov		224	224	224
9. Udligningsreform: ISMs beregning for Aarhus		78	78	78
10. Udligningsreform: Finansierings- tilskud gøres permanent		-90	-90	-90
11. Udligningsreform: Forventet tab på beskæftigelsestilskud bortfalder		-65	-65	-65
12. Udligningsreform: Forventet tab på refusionsomlægning, særligt dyre enkeltsager		40	40	40
13. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2021 (service)		-90	-90	-90
14. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2021 (anlæg)		-78		
15. Tab på midtvejsregulering 2020	100			
16. Efterreguleringer, skatter og generelle tilskud (2018 og 2019)		25	40	

20. august 2020

Side 1 af 7

BORGMESTERENS AFDELING

Økonomi
Aarhus Kommune

Budget og Planlægning

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

Direkte telefon: 41 85 41 33

E-mail:

budget@ba.aarhus.dk

Direkte e-mail:

ak@aarhus.dk

www.aarhus.dk

Sag: 20/052931-1

Sagsbehandler:

Anne Knudsen

20. august 2020
Side 2 af 7

	2020	2021	2022	2023
17. Overførsler (regnskab 2019)		17	17	17
18. Indkomstskat		17	21	22
19. Grundskyld		-2	-3	-3
20. Dækningsafgift		-21	-30	-36
21. Selskabsskat		61	4	4
22. Øvrige skatter		-15	-8	-7
23. Udligning, ny befolkningsprognose (Aarhus og landsplan)		31	28	36
24. Tab ved valg af statsgaranti i 2021		79		
25. Renter		-4	-1	2
26. Forskydninger af anlægsbudget				389
27. Nye initiativer og besparelser		6	-16	-14
28. Øvrige (udligning)				211
Ændringer i alt	394	170	52	658

Den finansielle egenkapital ultimo 2023 er forværret med 1,3 mia. kr. i forhold til sidste års budget. De største ændringer er vist i ovenstående tabel.

Ændringen ultimo 2023 må ikke forveksles med et sparebehov i forhold til måltallet for den finansielle egenkapital. Det skyldes for det første, at måltallet gælder det sidste år i budgetperioden (2024). For det andet korrigeres måltallet for den finansielle egenkapital for de øgede anlægsudgifter (pkt. 3) samt for udgifterne i forlængelse af den nye ferielov (pkt. 8).

Udviklingen i den samlede økonomi i forhold til måltallet ultimo 2024 er gennemgået i selve indstillingen.

Beskrivelse af ændringerne:

1. R2019 samt følgeindstilling

R2019 gav en samlet engangsforbedring. I den supplerende regnskabsindstilling blev der vedtaget en række merudgifter, som i budgetperioden samlet set overstiger engangsforbedringen.

2. Forlig om balanceplanen på socialområdet

I forbindelse med B 2020 anmodede Byrådet Sociale Forhold og Beskæftigelse om at udarbejde en plan for at genoprette balancen mellem forbrug og budget i 2020. Da "Balanceplan 2020" blev vedtaget i Byrådet, blev socialområdet tilført 10 mio. kr. årligt vedrørende Kofødsminde.

I budgetforslaget er der herudover indarbejdet et permanent løft til socialområdet på 10 mio. kr. årligt fra og med 2021 jævnfør aftalen om balanceplanen. Dette beløb indgår under pkt. 27 om nye initiativer.

20. august 2020
Side 3 af 7

3. Øget anlægsaktivitet for at afbøde corona-krisen

Beløbene vedrører merudgifter, som er besluttet i Byrådet siden vedtagelsen af B2019, og hvor Byrådet i forbindelse med bevillingen samtidig har besluttet at korrigere måltallet for den finansielle egenkapital.

4. Finansieringsbidrag opkræves ikke i 2021

Som følge af corona-krisen og de særlige vilkår, der har været gældende for afdelingernes opgavevaretagelse, besluttede Byrådet i foråret, at afdelingerne ikke skal aflevere finansieringsbidraget på 0,52 % i 2021.

5. Valg af statsgaranti i 2020

I økonomaftalen for 2021 fremgår det, at regeringen vil søge tilslutning til at lade kommuner, der har valgt selvbudgettering i 2020, få lov til at vælge det statsgaranterede niveau for indtægter fra skatter og tilskud / udligning. Baggrunden er corona-krisen, som ikke var kendt, da valget blev truffet for 2020. Det er i budgetforslaget forudsat, at Aarhus Kommune benytter denne mulighed, hvilket medfører et tab på 48 mio. kr. – et tab, der forventes at være mange gange større, hvis valget af selvbudgettering blev opretholdt.

6. Budgetmodeller

Budgetændringer, der følger af budgetmodellerne, er beskrevet i materialet om afdelingernes budgetforslag.

Mindreudgifterne i tabellen vedrører ændringer i forhold til overslagsårene i sidste års budget og er en følge af den seneste befolkningsprognose samt ændringer i efterspørgselsprocenter. Mindreudgifterne skyldes først og fremmest, at sidste års befolkningsprognose markant overvurderede udviklingen i antallet af børn. Metoden bag prognosen er derfor justeret, samtidig med at der tages udgangspunkt i et faktisk børnetal, som er væsentligt lavere end forudsat sidste år.

Ser man i stedet på merudgifterne til budgetmodeller i forhold til udgiftsniveauet i 2020 – svarende til en situation uden budgetmodeller i budgetperioden – udgør merudgifterne ca. 100 mio. kr. i årligt gennemsnit.

7. Ikke-decentraliserede områder

De ikke-decentraliserede udgifter, der samtidig er dækket af budgetmodeller, er taget med under budgetmodellerne. De øvrige merudgifter skyldes blandt

andet en revurdering af udgifterne til fripladser på børn- og unge-området samt udgifter til seniorjobs, arbejdsskader og tjenestemandspensioner.

20. august 2020
Side 4 af 7

8. Ny ferielov

Beløbene vedrører merudgifter vedrørende ændringer af ferieloven. Merudgifterne finansieres over tid via en reduktion af afdelingernes decentrale budgetter. På den baggrund er det valgt at korrigere måltallet for den finansielle egenkapital, således at ændringen ikke påvirker råderummet i budgetperioden.

9. Udligningsreform: ISMs beregning for Aarhus

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har opgjort den forventede konsekvens af udligningsreformen for hver enkelt kommune. Beregningen for Aarhus Kommune viser et tab på 78 mio. kr.

Der er som udgangspunkt tale om et årligt tab. Det er imidlertid beregnet på historiske data, og udviklingen i 2019-2020 kan betyde ændringer i det opgjorte tab. Det samme gør sig gældende for udviklingen hen over budgetperioden. Dette er beskrevet under pkt. 28.

10. Udligningsreform: Finansieringstilskud gøres permanent

Som led i udligningsreformen blev det særlige finansieringstilskud til kommunerne gjort permanent. Tilskuddet er hidtil givet for ét år ad gangen, og det var derfor ikke forudsat videreført i overslagsårene i B2020. Det giver et øget bloktilskud på 90 mio. kr. årligt.

11. Udligningsreform: Forventet tab på beskæftigelsestilskud bortfalder

Som led i udligningsreformen er beskæftigelsestilskuddet afskaffet, og kompensationen for udgifter til forsikrede ledige er indarbejdet i det generelle udligningssystem. I B2020 var der indarbejdet en stigning i Aarhus Kommunes tab på den hidtidige ordning – et tab ud over det, der indgår i ISMs beregning af reformens konsekvenser. Med afskaffelsen af ordningen giver det dermed en forbedring i forhold til ISMs beregning.

12. Udligningsreform: Forventet tab på refusionsomlægning, særligt dyre enkeltsager

Som led i udligningsreformen er der sket en udvidelse af refusionsordningen for særligt dyre enkeltsager. Det er forudsat, at kommunerne får en øget kompensation via refusionsordningen, og bloktilskuddet er på den baggrund reduceret. Omlægningen vurderes at give et tab i Aarhus Kommune på 40 mio. kr. årligt, da de forudsatte indtægter fra refusionsordningen ikke vurde-

res at kunne indhentes. Med en enkelt undtagelse tegner der sig det samme billede i de øvrige 6-byer, og sagen vil blive rejst overfor KL.

20. august 2020
Side 5 af 7

13. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2021 (service)

Økonomiaftalen for 2021 indeholdt et løft af serviceudgifterne på 1½ mia. kr. på landsplan, svarende til 90 mio. kr. i Aarhus Kommune. Løftet finansieres over bloktilskuddet.

14. Øget bloktilskud jævnfør økonomiaftalen for 2021 (anlæg)

Økonomiaftalen indeholdt endvidere et løft af anlægsudgifterne i 2021 svarende til 78 mio. kr. Løftet finansieres over bloktilskuddet.

15. Tab på midtvejsregulering 2020

Kommunernes bloktilskud reduceres i 2020 med 1 mia. kr. på landsplan som følge af en nedregulering af pris- og lønudviklingen. Nedreguleringen sker primært på priserne (3/4) og mindre på løn (1/4), og da afdelingernes budgetter ikke blev prisdrekket i B2020, kan der ikke realiseres en mindreudgift svarende til det forudsatte. Herudover forventes der et tab på kompensationen af de samlede udgifter til overførsler.

16. Efterreguleringer, skatter og generelle tilskud (2018 og 2019)

Efterreguleringerne følger af, at kommunen har valgt at selvbudgettere i 2018 og 2019. Der er ingen efterregulering vedrørende 2020, da det – som beskrevet ovenfor under pkt. 5 – er forudsat, at kommunen overgår til statsgaranti i 2020.

17. Overførsler (regnskab 2019)

Udviklingen i overførselsudgifterne fra 2018 til 2019 har været positiv i Aarhus Kommune set i forhold til landsplan, men dog mindre end forudsat i investeringsmodellerne på beskæftigelsesområdet.

18. Indkomstskat

Indtægterne fra indkomstskat er påvirket væsentligt af corona-krisen, og væksten i kommunernes udskrivningsgrundlag for indkomstskat forventes at være væsentligt lavere end tidligere forudsat. Kommunerne kompenseres samlet set herfor over bloktilskuddet, og påvirkningen af den enkelte kommunes økonomi afhænger derfor af udviklingen i sammenligning med de øvrige kommuner.

Væksten i udskrivningsgrundlaget for indkomstskatten i 2019 forventes at være højere i Aarhus Kommune end på landsplan, men ikke så meget højere som forventet i B2020. Opgørelsen på dette tidspunkt er lidt mere usikker

end normalt, da fristen for selvangivelser for 2019 er rykket til 1. september 2020 pga. corona-krisen.

20. august 2020
Side 6 af 7

Fremadrettet er der fortsat forventet en mervækst på 1 %-point pr. år i Aarhus i forhold til landsgennemsnittet for kommunerne. Mervæksten skyldes, at befolkningsvæksten i Aarhus er højere end landsgennemsnittet.

19. – 20. Grundskyld og dækningsafgift

Stigninger i grund- og ejendomsværdier er lidt højere i Aarhus (og i hovedstadsområdet) end i landet som helhed. Det giver en merindtægt ud over det hidtil forudsatte.

21. Selskabsskat

De faktiske indtægter fra selskabsskat i 2018 er opgjort og indgår i kommunens budget i 2021. Der er markant lavere indtægter end forudsat i sidste års budget, som var baseret på erfaringer fra de foregående 5 år.

I de efterfølgende år baseres indtægten på KL's vurdering, med en andel til Aarhus svarende til gennemsnittet af de seneste 5 år.

22. Øvrige skatter

Punktet vedrører merindtægter fra forskerskat og dødsbøbeskatning.

23. Udligning, ny befolkningsprognose (Aarhus og landsplan)

Den seneste befolkningsprognose for Aarhus forudsætter en lavere befolkningsvækst end i sidste års prognose, ikke mindst blandt de yngre aldersgrupper. Prognosen på landsplan udviser samme tendens, men ikke i samme omfang. Det medfører lavere indtægter i Aarhus Kommune, som skal ses i sammenhæng med lavere udgifter til de områder, der er dækket af budgetmodeller.

24. Valg af statsgaranti i 2021

Budgetforslaget er udarbejdet med afsæt i, at der vælges statsgaranti for væksten i indtægterne. Aktuelt tegner der sig et økonomisk tab ved dette valg, men på grund af usikkerheden omkring corona-pandemien, forudsættes det, at der vælges statsgaranti på trods heraf.

25. Renter

Der er stort set ingen ændringer af renteudgifterne i budgetperioden.

26. Forskydninger i anlægsbudget

20. august 2020

Side 7 af 7

Beløbet vedrører primært tidsforskydninger, hvor indtægter er udskudt til 2024, eller hvor udgifter er fremrykket fra 2024. Sådanne tidsforskydninger giver ikke nogen påvirkning af råderummet, når der ses på hele budgetperioden ved udgangen af 2024.

27. Nye initiativer og besparelser

Beløbene vedrører forslag om nye initiativer, indtægter og besparelser, som borgmesteren foreslår at indarbejde i budgetforslaget. De konkrete initiativer er gennemgået i budgetindstillingen.

28. Øvrige (udligning)

Øvrige ændringer beløber sig i alt til 211 mio. kr. i perioden. Det vurderes, at forværringen primært vedrører udviklingen i udgiftsbehovsudligningen i forbindelse af udligningsreformen.

Som nævnt under pkt. 9 har ISM beregnet tabet på udligningsreformen for Aarhus Kommune til 78 mio. kr. årligt. Det vurderes imidlertid, at dette tab vokser fra år til år i budgetperioden. Da ISM ikke har fremlagt detaljerede data for beregningen af tabet, er det ikke muligt at pege mere konkret på baggrunden. Umiddelbart tyder det på, at befolkningsvækst ikke giver helt den samme gevinst som i det hidtidige system, alt afhængigt af hvordan væksten fordeler sig på aldersgrupper. Det foreslås at følge udviklingen tæt i de kommende år, når der indhøstes nogle erfaringer med mekanismerne i det nye system.